

ACADEMIA MILITARĂ A FORTELOR ARMATE “ALEXANDRU CEL BUN”

**Cu titlu de manuscris
CZU: 351.75 (043.2)**

TALMACI VALENTIN

**ASIGURAREA ȘI RESTABILIREA SECURITĂȚII ÎN TIMPUL
MANIFESTAȚIILOR CU CARACTER DE MASĂ**

SPECIALITATEA 582.01. SECURITATE ȘI APĂRARE

Rezumat al tezei de doctor în Științe ale securității

CHIȘINĂU, 2025

Teza a fost elaborată la Școala Doctorală a
Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

MUSTAȚĂ J. Marinel-Adi, doctor, profesor universitar, Universitatea Națională de Apărare Carol I, București, România – *președinte*;

PERJU Veaceslav, doctor habilitat, acad. AII – *conducător științific*;

CÎRCIUMARU Florian, doctor, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, România – *referent oficial*;

DUMITRACHE Vlad Ionuți, doctor, conferențiar universitar, Departamentul Regional de Studii pentru Managementul Resurselor de Apărare, Brașov, România – *referent oficial*;

ERHAN Ianuș, doctor, conferențiar universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova – *referent oficial*.

Susținerea tezei va avea loc la ” 28 ” martie 2025, ora 14.00, în ședința Comisiei de doctorat din cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” din Republica Moldova (str. Haltei 23, Chișinău, MD).

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca științifică a Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expeditat la 24.02.2025

Președintele comisiei de susținere
publică a tezei de doctorat:

MUSTAȚĂ J. Marinel-Adi,
dr. prof. univ.

Conducător științific:

PERJU Veaceslav, dr. hab., acad. AII

Autor:

TALMACI Valentin

CUPRINS

Repere conceptuale ale cercetării	4
Conținutul tezei	8
Concluzii generale și recomandări	22
Bibliografie	25
Lista publicațiilor autorului la tema tezei	26
Adnotări (în română, rusă și engleză)	27

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei abordate. Problema abordată privind asigurarea și restabilirea securității publice este de o importanță majoră în plan național și internațional. În ultimii ani au avut loc evenimente însoțite de devastări materiale și jertfe omenești în urma gravelor încălcări de ordine și securitate publică în diferite state cum ar fi: Franța, Spania, Italia, România, Germania, Ucraina, Belarus, Kazahstan, Georgia și altele.

Evenimentele cu caracter în masă, produse în anii precedenți în Republica Moldova, inclusiv cele din 7 aprilie 2009, soldate cu pagube materiale imense și jertfe omenești, au demonstrat neajunsurile sistemului de ordine și securitate publică (OSP). Acțiunile forțelor de OSP în unele situații de criză au fost inadecvate, creând disconfort și tensiune socială, dificultăți în organizarea și desfășurarea misiunilor, reducerea eficienței operative a forțelor în acțiuni de situații de criză, stabilirea precisă a responsabilităților, cooperarea și alocarea resurselor. Aceste ezitări au influențat negativ atât Poliția, cât și capacitatea instituțională de a îndeplini competențele de asigurare și restabilire a securității și ordinii publice.

În condițiile războiului devastator dintre Rusia și Ucraina și altor factori interni și externi, asigurarea securității și ordinii publice devine o problemă majoră pentru Republica Moldova. Forțele separatiste, care se manifestă prin organizarea diferitelor mitinguri, proteste, acte politice antiguvernamentale etc., mereu pun sub amenințări, riscuri și provocări ordinea și securitatea publică.

Analiza a arătat că problematica privind asigurarea OSP a fost cercetată și descrisă în diferite lucrări științifice unde s-a constatat că, atât la nivel național cât și la nivel internațional în literatura de specialitate respectivă nu sunt descrise aspectele acțiunilor tactice ale forțelor la asigurarea și restabilirea OSP. În lucrarea [1] autorii au descris aspectele ce vizează asigurarea securității în timpul tulburărilor și dezordinilor de masă, însă nu a fost atrasă atenție suficientă și acțiunilor tactice a forțelor la restabilirea OSP. În articolul [2, p.5-9] autorul descrie doar aspectele juridico-tactice teoretice la asigurarea securității și ordinii publice cu caracter de masă, însă nu și aspectele practico-tactice la restabilirea OSP. Lucrarea [3, p. 206-214] prevede aspectele juridice de intervenție a forțelor de OSP în asigurarea ordinii și securității publice, a drepturilor omului în timpul desfășurării manifestărilor cu caracter de masă, însă fără a reda ordinea tactică de intervenție a forțelor. În lucrarea [4, p.174-189] sunt descrise lacunele admise de către forțele de OP în timpul manifestărilor cu caracter de masă, dar nu sunt arătate tendințe și posibilități de dezvoltare a sistemului de ordine și securitate publică. În lucrările [5, 6] de nivel internațional sunt descrise doar metodele de intervenție în cadrul manifestațiilor publice dar nu și tacticile și tehnicile de acțiune ale forțelor de OSP. Analiza Strategiei Naționale de Ordine și Securitate Publică [16] a permis de a constata, că se prevăd doar descrierile situației din domeniu de OSP, aspectele externe și interne care o influențează, amenințările și riscurile la adresa ordinii și securității publice, situația operativă și alte aspecte organizatorice din domeniu, însă aspectele tactice de asigurare și restabilire a OSP nu se prevăd. În Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului [7] și Legea cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri

[8] s-a constatat o dublare de competențe, misiuni și responsabilități între aceste două instituții.

Reieșind din cele expuse, se constată necesitatea efectuării cercetării privind dezvoltarea sistemului de ordine și securitate publică, întrucât acesta să poată răspunde cerințelor prin prisma riscurilor, amenințărilor și provocărilor la momentul actual.

Prezenta cercetare a fost efectuată în conformitate cu Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 [11], Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 [17], Strategia Națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată de Parlamentul Republicii Moldova, 17 noiembrie 2022 [18], Strategia Națională de ordine și securitate publică [16], Strategia de Securitate și apărare națională [19], planurile privind direcțiile de dezvoltare prioritară a cercetărilor științifice ale Ministerului Apărării al RM și ale Ministerului Afacerilor Interne al RM și planurile de cercetări științifice ale Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” și a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM.

Scopul lucrării: elaborarea metodologiei privind sporirea eficienței sistemului de ordine și securitate publică în timpul manifestațiilor cu caracter de masă.

Obiectivele cercetării: determinarea evoluției încălcărilor de grup a ordinii publice; elaborarea metodelor de ameliorare a situațiilor de criză; elaborarea conceptului și arhitecturii sistemului de securitate publică; elaborarea dispozitivelor, metodelor și tacticilor de acțiune a forțelor la asigurarea și restabilirea securității publice; elaborarea metodologiei și evaluarea eficacității forțelor în timp la îndeplinirea misiunilor de securitate publică.

Ipozeza de cercetare a prezenței lucrării are la bază prezumția utilizării inadecvate a forțelor și resurselor de OSP cu precădere în cazurile de tulburare excesivă a OP și riscul degradării acesteia în dezordini de masă și provocării unor prejudicii considerabile, fapt care determină identificarea, prin cercetarea de față, a unor soluții în vederea perfecționării sistemului de OSP prin implementarea unor noi concepte, tactici, tehnici și metode de ameliorare a situațiilor de criză și astfel contribuind la sporirea gradului de funcționalitate a organelor implicate în scopul asigurării și restabilirii OSP în timpul manifestațiilor cu caracter de masă, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Noutatea și originalitatea științifică: Sunt sistematizate riscurile, provocările și amenințările la adresa securității publice. Este determinată evoluția încălcărilor de grup a ordinii publice. Sunt elaborate metode privind ameliorarea situațiilor de criză, conceptul și arhitectura sistemului de ordine și securitate publică. Sunt propuse dispozitive, metode și tactici de acțiune a forțelor la asigurarea și restabilirea securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă. Sunt elaborate metode de evaluare a eficacității forțelor în timp la îndeplinirea misiunilor de securitate publică.

Semnificația teoretică constă în dezvoltarea teoretică a domeniului de asigurare și restabilire a securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă.

Valoarea aplicativă a lucrării: rezultatele științifice vor oferi repere metodologice importante pentru dezvoltarea sistemului de ordine și securitate publică în scopul sporirii eficienței operative a forțelor la exercitarea misiunilor de asigurare

și restabilire a securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă. Cercetarea oferă sistemului de OSP propuneri și recomandări de armonizare a legislației în domeniu, completări în arhitectura constructivă, competențe, atribuții, tactici, tehnici, metode noi în activitatea lor de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării științifice sunt implementate în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Metodele de cercetare științifică utilizate: în lucrare au fost utilizate metode și principii distincte de cercetare, fiind menționate în capitolele respective. Metodele de cercetare utilizate sunt cele calitative, care implică cercetarea subiectivă, explorând motivele, percepțiile și experiențele indivizilor, respectiv interviurile realizate, observațiile și analiza de conținut, precum și metodele cantitative care au permis colectarea datelor pentru a identifica modele și relații, respectiv analiza lor.

Au fost utilizate:

- *metoda istorică*, care a contribuit la analiza datelor istorice din domeniul ordinii și securității publice de la independența Republicii Moldova și până în prezent;

- *metoda teoretică* a dat posibilitatea de a studia și analiza literatura de specialitate care include aspecte ale asigurării și restabilirii OSP;

- *metoda empirică* a permis identificarea și aprecierea reală a nivelului actual de securitate în domeniul ordinii publice, inclusiv pe timpul desfășurării manifestațiilor cu caracter de masă;

- *metoda de comparație*, pentru compararea sistemului național de securitate publică cu sistemele de securitate din alte țări;

- *metoda sistemică*, pentru analiza situației actuale, care a permis permanent și stabil să fiu la curent cu noile forme în domeniul metodelor, tacticilor și procedeelelor de asigurare a securității publice;

- *metoda statistică* a dat posibilitatea de a fi la curent cu ultimele date de analiză pe domeniul ordinii și securității publice;

- *metoda tipologizării* a oferit posibilitatea efectuării studiului comparativ al trăsăturilor esențiale, relațiilor, funcțiilor, nivelurilor de organizare și clasificare a obiectelor pe domeniul de cercetare;

- *metoda de observare* a contribuit la cunoașterea în mai de aproape a problemelor și reușitelor sistemului actual de ordine și securitate publică;

- *metoda de analiză* a permis identificarea unor neajunsuri în activitatea forțelor de OSP și determinarea unor propuneri de soluționare a problemelor identificate;

- *metoda expunerii logice* necesară pentru a explica subiectul studiat, precum și pentru identificarea concluziilor finale rezultate din cercetarea efectuată.

Au fost utilizate principiile obiectivității, punctualității și calității la cercetarea aspectelor menținerii securității, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice în condiții standarde de activitate a forțelor de securitate publică, precum și pe timp de criză.

Rezultatele obținute, care contribuie la soluționarea problemei științifice importante, constau în elaborarea bazelor teoretice privind dezvoltarea sistemului de ordine și securitate publică în scopul sporirii eficienței și operativității forțelor la asigurarea și restabilirea OSP în timpul manifestațiilor cu caracter de masă. În corelație

cu problemele principale definite sunt determinate scopul, obiectivele generale și cele cinci direcții specifice de cercetare din teză, în rezultatul cărora s-a obținut noutatea științifică, obiectivul și scopul de bază, importanța și valoarea aplicativă a lucrării. La fiecare obiectiv specific au fost identificate problemele caracteristice OSP, au fost stabilite măsurile și acțiunile de soluționare a acestora. Sunt formulate o serie de concluzii, propuneri și recomandări, care, în viziunea lor, prezintă interes sporit și pot fi considerate ca puncte de reper pentru instituțiile de resort în asigurarea și restabilirea ordinii publice în timpul manifestărilor cu caracter de masă.

Astfel, în baza rezultatelor obținute în studiul de cercetare, am reușit să soluționez problema importantă a cercetării, care a vizat determinarea fundamentelor de bază teoretico-practice ale eficientizării și îmbunătățirii procesului de modernizare a acțiunilor de asigurare și restabilire a ordinii publice a sistemului de OSP în timpul manifestațiilor cu caracter de masă prin implementarea propunerilor și recomandărilor din lucrare. În rezultatul analizei complexe a întregului sistem de OSP, a conceptului și arhitecturii lui, s-a obținut posibilitatea de a determina avantajele și dezavantajele, trăsăturile și caracteristicile elementelor constructive ale sistemului, posibilele riscuri și amenințări la adresa ordinii publice. O atenție deosebită s-a acordat clasificării sistemului de riscuri și amenințări la adresa ordinii și securității publice, pe dimensiunile externă și internă. Au fost elaborate principiile conceptuale și structura nouă a arhitecturii în domeniul ordinii publice pe timpul manifestațiilor cu caracter de masă. La fel s-au apreciat delimitările de competență și obligațiuni pentru toate forțele de ordine ce vizează a fi implicate în asigurarea și restabilirea ordinii publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă. Sunt elaborate tactici și tehnici de acțiune a forțelor pe timpul executării misiunilor de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, comportamentul reprezentanților forțelor de ordine pe timpul manifestațiilor cu caracter de masă. Este descrisă ordinea de acțiuni tactice ale forțelor de ordine și securitate publică într-o operațiune specială pentru restabilirea ordinii publice. Pentru prima dată au fost elaborate calculele matematice privind evaluarea eficacității forțelor în timp la asigurarea și restabilirea OSP.

Aprobarea rezultatelor. Rezultatele obținute, ideile, concluziile și recomandările studiului au fost valorificate și validate la conferințe naționale și internaționale, precum și prin publicarea articolelor științifice în reviste specializate naționale și internaționale, după cum urmează:

1. Conferința științifică cu participare internațională “Dezvoltarea Armatei Naționale în Contextul Reformelor Democratice,, din 24.02.2022, AMFA, „Alexandru cel Bun”, 2022, Chișinău, RM.
2. Conferința științifică internațională ”Republic of Moldova Within the Context of New Architecture of Regional Security” din 26.05 2022, AMFA, „Alexandru cel Bun”, 2022, Chișinău, RM.
3. Conferința științifică internațională ”Defense resource management in the 21centuri”, din 27-28.10. 2022, Brașov, 2022, România.
4. Conferința științifică internațională „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, din 25 mai 2023, AMFA, „Alexandru cel Bun”, 2023, Chișinău, RM.

5. Conferința științifică internațională cu genericul „Prevenirea și combaterea criminalității - probleme, soluții și perspective”, din 25 aprilie 2024, Chișinău, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI RM, 2024, Chișinău, RM.
6. Conferința științifică internațională „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, din 24 mai 2024, AMFA, „Alexandru cel Bun”, 2024, Chișinău, RM.
7. Revista științifică Anale Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM.
8. Revista științifică Legea și Viața, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM.
9. Revista științifică Anale Universității „Ștefan cel Mare” Suceava. Secția Educație Fizică și Sport.
10. Revista teoretico-științifică Știința Culturii Fizice.

Volumul și structura tezei: adnotări, listele tabelor și figurilor, abrevieri, definiții, introducere, cinci capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 165 de titluri, 142 de pagini de text de bază. Rezultatele tezei au fost expuse în 11 articole științifice, dintre care 5 în reviste de specialitate din Republica Moldova și România, și 6 în materialele conferințelor științifice internaționale.

CONȚINUTUL TEZEI

În introducere se pune în evidență actualitatea și importanță problemei abordate, scopul și obiectivele tezei de doctorat, noutatea științifică a rezultatelor obținute, problema științifică importantă soluționată, semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, aprobarea rezultatelor științifice și sumarul compartimentelor tezei.

În Capitolul 1 "SITUAȚIA ACTUALĂ ÎN DOMENIUL ASIGURĂRII ȘI RESTABILIRII SECURITĂȚII PUBLICE ÎN TIMPUL MANIFESTAȚIILOR CU CARACTER DE MASĂ" este descrisă importanța problematicei de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice. Este prezentată analiza situației actuale în domeniu, avantajele și dezavantajele, lacunele și neajunsurile sistemului actual de securitate publică, determină riscurile, provocările și amenințările la adresa OSP. Este dată analiza critică a literaturii de specialitate din bibliografie. Sunt formulate noțiunile termenilor de „ordine publică” (OP) și „securitate publică” (SP). Se menționează că „ordine publică” este stare de drept, care prevede respectarea și apărarea drepturilor omului în corespundere cu normele dreptului internațional și este îndreptată conceptual spre asigurarea ordinii interne la nivel național, iar „securitate publică” reprezintă stare de securitate și siguranță în societate.

Este analizat sistemul de asigurare a securității publice în contextul național și internațional, prin prisma analizelor efectuate a evenimentelor de criza în Republicii Moldova și statele din vecinătate și cele europene, precum și prin studierea practicilor, formelor, metodelor, tehnicilor, tacticilor folosite de către forțele de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice din statele respective. Totodată, prevede descrierea și clasificarea riscurilor și amenințărilor de ordin intern și extern la adresa OSP pe categorii: de origine politică, economică și socială; de origine a crimei organizate; din domeniul tehnologiilor informaționale.

În baza rezultatelor studiului științific se demonstrează, că actualul model nu este perfect și suficient pentru a răspunde tuturor provocărilor și amenințărilor din

următoarele considerente: a) sistemul actual de securitate publică nu poate acoperi totalitatea necesităților, în cazuri excepționale și tulburări grave de masă pe întreg teritoriul Republicii Moldova, din motive insuficiente de efectiv și mijloace ale forțelor IGC; b) arhitectura sistemului de securitate publică este lipsită de caracter integrat, interoperabil și compatibil cerințelor actuale, care reies din situații de provocări și amenințări din interiorul și exteriorul țării.

Este demonstrată necesitatea modernizării și dezvoltării structurilor Carabinierilor și Poliției, precum și a altor forțe de OSP. Se recomandă îmbunătățirea coordonării acțiunilor cu Forțele Armatei Naționale, pe domeniul ordinii și securității publice în cazul participării lor la misiuni de OSP.

O atenție deosebită este acordată analizei modelelor existente de OSP la nivel național și internațional. Sunt arătate și descrise sistemele de ordine publică din principalele țări de vecinătate și din spațiul european.

Situația actuală în domeniul asigurării și restabilirii securității publice. Actualmente, forțele principale ale sistemului de ordine și securitate publică sunt considerate Poliția [7] și Carabinierii [8] cu susținerea componentelor adăugătoare de ajutor și sprijin din cadrul MAI, care acționează după necesități. Forțele Armatei Naționale nu se regăsesc în structura dată [15], [20].

Instituțiile respective folosesc mai multe forme, metode și instrumente în executarea misiunilor privind asigurarea și restabilirea OSP. Actual în acordarea serviciilor de OSP sunt implicați aproximativ peste 1000 de polițiști din cadrul INSP, peste 6000 de polițiști din cadrul Inspectoratelor de Poliție și 1100 de carabinieri din cadrul IGC [14], [15].

Implicarea și intervenția structurilor nominalizate la executarea misiunilor de serviciu impun activități specifice, care prevăd măsuri de asigurare și restabilire a OP în timpul manifestațiilor cu caracter de masă [15], [30].

Structurile de OSP a MAI se confruntă cu unele dificultăți și provocări în rezultatul cărora este afectată calitatea serviciilor prestate. Unele dintre ele fiind: cadrul normativ, deficitul de specialiști la nivel operațional, fluxul continuu de personal, planificarea ineficientă a forțelor, pregătirea profesională insuficientă a efectivului, limitarea de comunicare cu populația, asigurarea materială și dotarea efectivului [12], [13], [15].

Reieșind din cele expuse concluzionăm că există necesitatea perfecționării și modernizării sistemului actual de securitate publică din Republica Moldova în concordanță cu practicile și legislația Uniunii Europene [26].

Analiza comparată dintre sistemele de nivel național și internațional prin prisma riscurilor, provocărilor și amenințărilor cu impact asupra securității publice. Analiza comparată ale modelelor și căilor de ameliorare a situațiilor de criză utilizate la nivel internațional și național permite de a stipula că în prezent mai există diferențe esențiale dintre sistemul național de securitate și ordine publică, pe de o parte, și cele internaționale în ceea ce privește monitorizarea respectării ordinii în timpul desfășurării evenimentelor publice, pe de altă parte. Ulterior s-a constatat că diferența dintre modele este esențială prin aceea că cel internațional se bazează pe principii de convingere, pe când cel național pe principii de constrângere. La nivel internațional intervenția în forță se folosește mai mult ca demonstrație a forțelor,

mijloacelor și tehnicii speciale. Dispozitivul de acțiune pentru restabilirea ordinii publice în statele respective se adoptă în condiția tulburării grave a OSP. Numai în cazuri extreme de necesitate se aplică forța cu un efectiv minimal în activități de asigurare și restabilire a OSP. Căile de asigurare publică, metodele și formele de intervenție fizică și folosirea mijloacelor speciale prevăd mai mult implicarea și folosirea lor de la distanță și nu din contact direct cu manifestații.

Analiza arată, că asigurarea securității ordinii publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă impune implementarea noilor tactici, tehnici, practici și strategii, forme și metode, forțe și mijloace speciale tehnice (UVA, sisteme cu efect psihologic, auditiv, vizual, tehnică specială și alte tehnologii noi avansate).

În baza analizei sistemului național și cel internațional în domeniul asigurării ordinii publice s-a demonstrat că Republica Moldova are restanțe la următoarele capitole: organizațional, administrativ, legislativ, logistic. Au fost identificate unele metode, forme și principii noi de acțiune la asigurarea și restabilirea OSP, care ar fi rezonabil de a le utiliza de către forțele de ordine și securitate din Republica Moldova.

Riscurile, provocările și amenințările cu impact asupra securității publice. Starea de lucruri în domeniul securității publice și ordinii interne, care sunt componente de bază a sistemului național strategic de securitate îngrijorează atât autoritățile oficiale cât și cetățenii Republicii Moldova. Principalii factori de instabilitate sunt cei politici, economici, informaționali și comunicaționali, sociali și culturali, psihologici, ecologici, tehnologici, calamități și dezastre [16], [21].

În contextul aspectelor menționate, au fost clasificate riscurile, provocările și amenințările ce vizează OSP în RM. Sunt identificate riscurile, provocările și amenințările interne și externe cu extensie transfrontalieră și internațională, la adresa ordinii și securității publice, care sunt determinate pe categorii astfel [16], [27]:

Riscurile, provocările și amenințările externe și interne la adresa ordinii și securității publice: 1. Riscurile de origine politică; 2. Riscurile de origine economică și socială; 3. Riscurile de origine a crimei organizate; 4. Riscurile din domeniul tehnologiilor informaționale.

În Capitolul 2 "SISTEMATIZAREA MANIFESTAȚIILOR CU CARACTER DE MASĂ" sunt prezentate rezultatele cercetării privind principiile organizării manifestațiilor publice, clasificarea și caracteristica lor. Sunt elaborate și descrise 14 tipuri de manifestații reieșind din nivelul de organizare, scopuri, pericol, posibilitatea provocărilor de violență etc. Sunt descrise situațiile privind evoluția încălcărilor de grup a securității publice și principiilor de implicare a forțelor de ordine publică, precum și direcțiilor principale de comunicare în scopul evitării tensiunilor și violențelor, care pot avea loc pe timpul manifestațiilor publice.

Au fost elucidate situațiile în care manifestațiile pașnice pot fi transformate în cele violente, indicii care caracterizează procesul de transformare dat, influența numărului de persoane care se alătură adunării. Sunt identificate și descrise etapele de trecere din manifestații pașnice în cele de violență. Este subliniată necesitatea cunoașterii psihologiei mulțimii de către organele de forță în acțiunile de asigurare și restabilire a ordinii publice. Sunt identificate și descrise principalele metode de

ameliorare a situațiilor de criză: a)Metoda convingerii; b)Metoda constrângerii; c) Metoda intervenției în forță.

Organizarea manifestațiilor publice. În Republica Moldova, Legislația [9] prevede, că în cazul manifestațiilor cu caracter de masă (mitinguri, demonstrații, proteste, competiții etc.), care urmează să se desfășoare în aer liber, organizatorii lor să depună declarație prealabilă, scrisă la primăriile locale, pe al căror teritoriu aceasta trebuie să se desfășoare [27].

Așadar, analizând organizarea întrunirilor conform legislației în vigoare, precum și urmărind după acțiunile protestatarilor, administrațiilor publice locale și centrale, forțelor de OSP în cadrul ultimelor evenimente cu caracter de masă desfășurate în țară, noi am constatat, că există unele lacune în legislație, care duc la târăgănarea soluționării situațiilor de criză pe timpul manifestațiilor cu caracter de masă, și anume [27]:

- lipsa de proporționalitate dintre acțiunile-limită a protestatarilor și forțelor de ordine;

- decizia de a sista sau a interzice întrunirile în care se încălcă grav cerințelor legale de către protestatari și organizatorii lor nu aparțin administrațiilor publice locale și centrale.

Actul normativ [9] prevede mai multe drepturi în favoarea protestatarilor, însă în unele cazuri defavorizează și dezechilibrează proporționalitatea de forțe și limitează implicarea acțiunilor de menținere a ordinii publice de către organele de drept. Pentru a echilibra proporționalitatea acțiunilor se recomandă de a revizui Legea nr. 26-XVI din 22.02.2008 [9] privind întrunirile [27 p.179-190].

Clasificarea manifestațiilor publice. Analiza practicilor manifestațiilor publice a arătat, că ele pot fi astfel clasificate: de protest, cultural – artistice, religioase, promoționale, comemorative, sportive și alte activități care se desfășoară în spațiu public [16], [27].

Manifestațiile publice se pot organiza atât în mod legal cât și mai puțin legale, în dependență de scopurile urmărite. În funcție de prevederile legale manifestațiile publice pot fi clasificate ca supuse procedurii declarării, nesupuse procedurii declarării, spontane și interzise.

Analiza a arătat că manifestațiile publice pot fi clasificate după ordinea lor de acțiuni astfel [16], [27]: a) evenimente publice declarate prealabil; b) evenimente publice care nu sunt supuse procedurii declarării prealabile; c) evenimente publice spontane. În funcție de gradul de risc manifestațiile publice pot fi clasificate: a) fără grad de risc; b) cu grad de risc scăzut; c) cu grad de risc mediu; d) cu grad de risc sporit.

Caracteristica manifestațiilor publice. Analiza în domeniu a permis de a determina diferite tipuri de manifestații publice, reieșind din nivelul lor de organizare, scopuri, pericol, posibilitatea provocărilor de violență, precum și din studiul practicilor crimei organizate transnaționale, etc., în modul următor [16], [27]:

1.Manifestații social-politice, antiguvernamentale; 2.Manifestații economice a mediului de afaceri; 3.Manifestații cu protestatari de profesie; 4.Manifestații cu protestatari de categorii profesionale; 5.Manifestații ale minorităților naționale; 6.Manifestații ale minorităților sexuale; 7.Manifestații ai agricultorilor și fermierilor; 8.Manifestații ale ONG –urilor și susținătorilor lor; 9.Manifestații ale transportatorilor; 10.Manifestații de activități sportive; 11.Manifestații ale

protestatarilor – revoluționari; 12. Manifestații ale pensionarilor; 13. Manifestații studentești; 14. Manifestații ale ecologiștilor.

Prezența caracteristică a manifestațiilor publice va oferi reprezentanților forțelor de ordine posibilitatea de a identifica numărul aproximativ și categoriile participanților, modul de declanșare, natura revindicărilor, scopurile urmărite, asigurarea materială și financiară, tipul și numărul mijloacelor de transport, precum și de a aprecia gradul de risc a viitorului protest.

Evoluția încălcărilor de grup și etapele de trecere din manifestații pașnice în cele de violență. O manifestație relativ pașnică se poate transforma în una violentă în caz de apariție a careva situații conflictuale. În procesul de transformare a adunărilor pașnice în cele cu violență se observă următoarele [1], [2], [23]: nesubordonarea mulțimii la cererea legală a autorităților de a se dispersa și a opri orice acțiuni ilegale; înaintarea unor cerințe ilegale din partea manifestațiilor, cu scopul de a provoca reprezentanții legii; comportamentul agresiv, manifestat prin comiterea de către manifestații a masacrelor, provocarea de incendii, jafuri, vandalism, pogromuri, distrugerii și alte acțiuni similare; opunerea de rezistență autorităților legale, cu utilizarea armelor sau a altor obiecte periculoase pentru viață; acțiunile, caracteristice elementelor criminale din partea manifestațiilor; scăderea de sub controlul forțelor de ordine.

Instigarea calificată poate să dezvolte progresiv stări latente de nemulțumire, de revendicări, doleanțe care pot fi intensificate până la ură și dorință generală de răzbunare. Tendințele de a comite fapte antisociale sunt mult mai evidente și pot lua forma unei nebunii colective acute și într-un timp scurt pot atinge apogeul. În acest stadiu, adunarea este foarte greu de controlat. Situația de conflict poate să apară atât treptat, cât și spontan, inclusiv și din cauza unor acțiuni incorecte ale funcționarilor organelor de drept [5], [6], [22].

Etapele de trecere din manifestații pașnice în cele de violență. În rezultatul studierii cazurilor de implicare a forțelor de ordine publică pentru soluționarea situațiilor de conflict a fost determinat un set de etape de trecere din manifestații pașnice în cele de violență [22], [23]:

I. Etapa organizatorică. Organizatorii și responsabilii viitorului protest se întrunesc și discută planul, cerințele, intențiile, acțiunile, asigurarea materială, financiară, logistică și demersul protestului, precum și autorizarea sau neautorizarea lui în instanțele legale.

II. Etapa inițială. Etapa dată se caracterizează prin apariția și tensionarea situațiilor de conflict. Aceste situații pot fi diverse, exprimate prin nemulțumire privind organizarea evenimentelor și protestelor împotriva anumitor acțiuni ale autorităților. Cerințele pot fi atât legale și întemeiate, cât și ilegale.

III. Etapa activă. Etapa aceasta reprezintă o perioadă, când mulțimea agresivă trece la acțiuni dacă cerințele sunt respinse. De regulă, acestea acțiuni au caracter ilicit, iar consecințele sunt grave.

IV. Etapa finală. Etapa finală se caracterizează prin anihilarea acțiunilor agresive ale mulțimii în urma acțiunilor complexe ale organelor de drept în combaterea și lichidarea consecințelor dezordinilor de masă. Politia și carabinierii întreprind operațiuni speciale în scopul dispersării mulțimii, identificării, reținerii și tragerii la răspundere a persoanelor vinovate în baza probelor colectate.

Metodele de ameliorare a situațiilor de criză. În scopul eficientizării acțiunilor forțelor de ordine publică pe timpul manifestațiilor cu caracter de masă, se propun următoarele metode pentru ameliorarea situațiilor de criză [22]: metoda convingerii; metoda constrângerii; metoda intervenției în forță.

Metoda convingerii. În scopul evitării tensiunilor și violențelor, care pot avea loc pe timpul manifestațiilor publice, componenta comunicațională a intervenției trebuie direcționată spre următoarele: negocierea problemelor controversate înaintea desfășurării manifestației publice; stabilirea unor înțelegeri între reprezentanții forțelor de ordine publică și ai celor care doresc să-și exprime opiniile prin manifestație publică; cunoașterea scopurilor unei manifestații și a responsabilităților forțelor de ordine publică.

Metoda constrângerii. Atunci, când conflictul devastează și se transformă în acțiuni violente din partea manifestanților, acțiunile forțelor de ordine urmează să fie altele. În cazul dat condiția principală este, că forțele de ordine să fie la maximum active, să preia inițiativa, acțiunile să aibă un caracter ofensiv, dar cu condiția că daunele provocate integrității corporale, morale sau patrimoniale să fie minime.

Metoda intervenției în forță. Intervenția pentru restabilirea ordinii și siguranței publice se realizează la nivel național de structurile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne. Celelalte structuri ale MAI participă la executarea intervenției pentru restabilirea ordinii publice potrivit atribuțiilor și competențelor legale. Răspunderea pentru executarea intervenției revine comandantului (șefului) structurii competente teritorial sau, după caz, persoanei investite în acest scop.

Metodele de ameliorare a situațiilor de criză descrise, pot fi implementate în practica forțelor de OSP și utilizate în literatura de specialitate și regulamentele de serviciu ale organelor de drept privind menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice.

În Capitolul 3 "CONCEPTUL ȘI ARHITECTURA SISTEMULUI DE SECURITATE PUBLICĂ" sunt prezentate rezultatele cercetării privind conceptul, structura arhitecturală și propunerile de modernizare și dezvoltare a sistemului existent de securitate publică din Republica Moldova.

Este elaborat conceptul sistemului de OSP, care cuprinde legislația, principiile noi de acțiune și pregătire a forțelor, ce va permite soluționarea eficientă a operațiunilor de menținere, asigurare și a situațiilor de criză [16], [20], [26].

Este propusă divizarea atribuțiilor și competențelor forțelor de ordine și securitate publică astfel încât activitățile, misiunile executate de ordine publică să se difere conceptual de cele executate de securitate publică. Este propusă ordinea de gestionare a evenimentelor publice.

În scopul perfecționării activităților desfășurate de Direcțiile Regionale de Carabinieri ale IGC și executării serviciilor calitative, se propune constituirea a 5 companii mobile de intervenție pe o rază cel puțin de 50 km de la punctul de dislocare.

Este propusă arhitectura nouă a sistemului de securitate publică de nivel național, care include în componența sa totalitatea instituțiilor statului cu funcții și atribuții de bază și secundare de menținere, asigurare și restabilire a OSP [20].

Este propusă structura nouă a sistemului integrat operațional privind asigurarea și restabilirea securității publice, care va permite că forțele la nivel național să fie conduse

unitar și să îndeplinească misiunile în comun pe întreg teritoriul țării. Structura dată va avea la bază Centrul Național de Analiză și Coordonare a Informațiilor și Riscurilor de Criză, ce va permite eficientizarea activității personalului operativ în vederea îmbunătățirii capacității de prevenție și de intervenție imediată.

Este descrisă importanța acțiunilor managementului operațional la asigurarea și restabilirea ordinii publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masa. Sunt formulate misiunile, funcțiile și mecanismul de bază a sistemului integrat operațional la coordonarea acțiunilor forțelor în timpul îndeplinirii atribuțiilor de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice [26].

Conceptul sistemului de securitate publică. Se propune conceptul sistemului de OSP, care prevede delimitarea atribuțiilor și competențelor forțelor de OP, fiind bazat pe următoarele principii de acțiuni la asigurarea și restabilirea OSP [16], [20]: *1.Principiul prevederii și prevenirii acțiunilor de tulburare a OSP; 2.Principiul non surprinderii; 3.Principiul de obligație; 4.Principiul de demonstrare a forțelor; 5.Principiul legalității; 6.Principiul umanismului și echității sociale; 7.Principiul nediscriminării; 8.Principiul respectării drepturilor omului; 9.Principiul proporționalității; 10.Principiul inviolabilității persoanei; 11.Principiul colaborării; 12.Principiul auto protecției; 13.Principiul intervenției; 14.Principiul conducerii unitare; 15.Principiul ordinii executării misiunilor de OSP.*

Misiunile și obligațiile principalelor forțe de securitate publică. Actual în domeniul asigurării și restabilirii OSP este necesară o delimitare de competențe dintre forțele principale. Se propune divizarea atribuțiilor și competențelor forțelor principale de OSP reieșind din importanța de executare a lor, astfel încât prin formele lor de activitate, misiunile executate de ordine publică să se difere conceptual de misiunile executate de securitate publică (Figura 1) [20], [26].

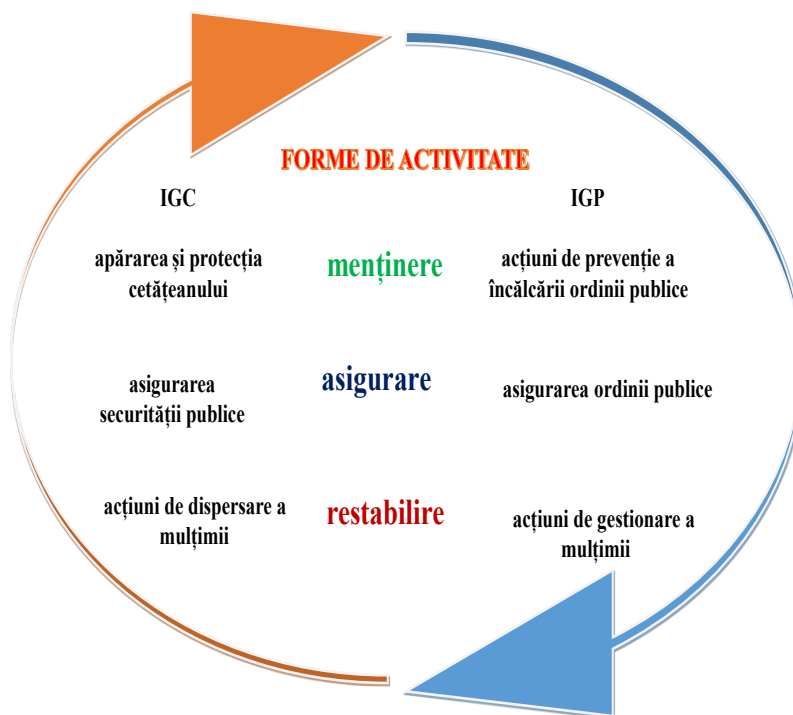

Figura 1. Activitățile forțelor de securitate publică

Se propun următoarele activități în dezvoltarea IGC [20]. În scopul lichidării problemelor privind cadrul organizatoric al Direcțiilor Regionale de Carabinieri (DRC) se vor constitui 5 companii mobile de intervenție pe o rază cel puțin de 50 km de la punctul de dislocare: 1.Compania de intervenție Edineți a DR Nord; 2.Compania de intervenție Ungheni a DR Centru 3.Compania de intervenție Orhei a DR Centru 4.Compania de intervenție Căușeni a DR Centru 5.Compania de intervenție Cahul a DR Sud.

Arhitectura sistemului de securitate publică. Se propune arhitectura modernizată a sistemului național de securitate publică (Figura 2) [20].

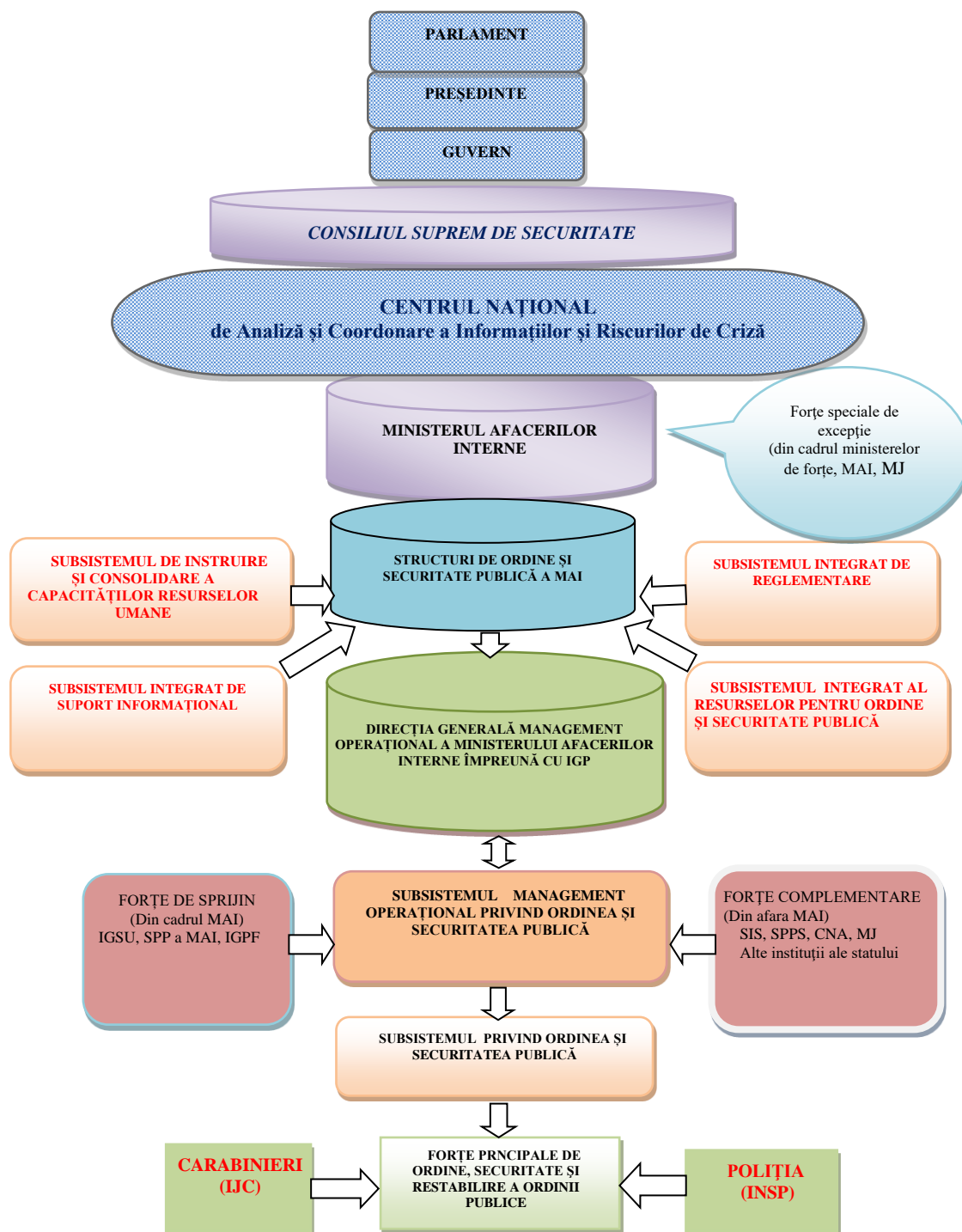

Figura 2. Arhitectura sistemului național de securitate publică

Conform arhitecturii propuse conducerea domeniului de securitate publică la nivel strategic se va realiza de către Parlament și Președintele Republicii Moldova prin Consiliul Suprem de Securitate și Centrul National de Analiză și Coordonare a Informațiilor și Riscurilor de Criză (CNACIRC), pentru problemele cu factori majori de risc - prin Serviciul de Informații și Securitate, precum și Guvern, prin Ministerul Afacerilor Interne și alte instituții care au în subordine categorii de forțe de ordine publică. Centrul propus reprezintă un sistem integrat operațional pentru gestionarea eficientă a situațiilor și stărilor de criză privind asigurare și restabilirea securității publice. Forțele de ordine și securitate pe timpul manifestațiilor cu caracter de masă, compuse din forțe principale, de sprijin, complementare, vor fi completate cu forțe de excepție, care până în prezent nu au fost prevăzute. În scopul obținerii nivelului sporit de cooperare interinstituțională, necesar menținerii și dezvoltării capacității operaționale a instituțiilor abilitate cu gestionarea crizelor, precum și eficientizarea activității personalului operativ, îmbunătățirii capacității de prevenție și de intervenție imediată se propune un sistem modernizat de OSP al MAI, care va include totalitatea componentelor de forțe cu misiuni de asigurare și restabilire a OSP (Figura 3) [20], [26].

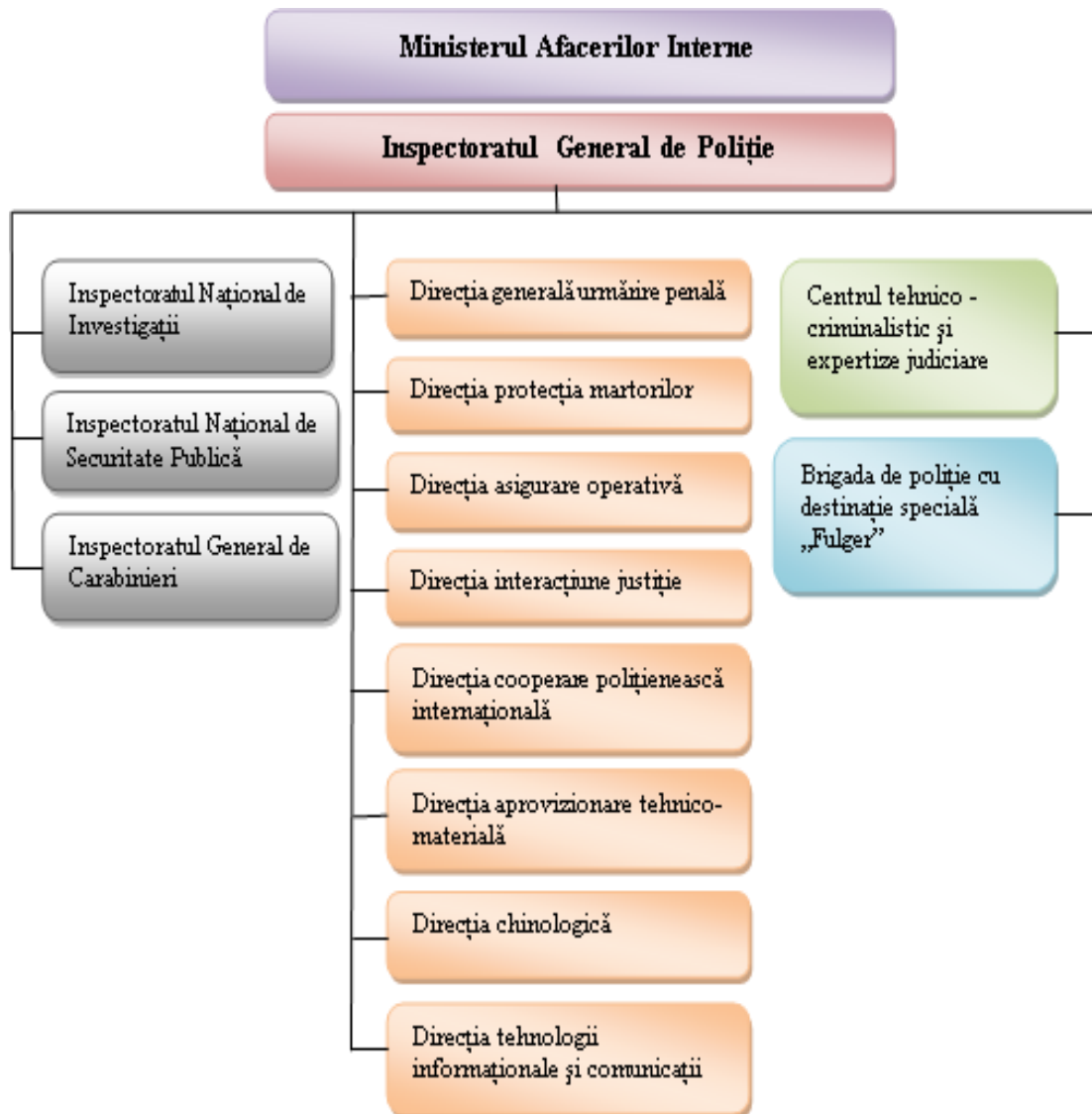

Figura 3. Structura sistemului de securitate publică al MAI

La fel se propune, reorganizarea structurală a sistemului de OSP prin crearea Direcțiilor Regionale de Poliție la nivel național cu interacționarea carabinierilor în toate localitățile țării, în raza de 50 km, în scopul desfășurării activităților de intervenție în sprijinul echipelor poliției de reacționare operativă și de prevenire a terorismului, precum și asigurarea ordinii publice la întruniri, după cum urmează: DRP Centru (Chișinău), DRP Nord (Bălți), DRP Sud (Cahul), DRP Est (Chișinău) cu raioanele Dubăsari, Criuleni, Anenii Noi, Căușeni, Ștefan Vodă [20].

În Capitolul 4 "METODE ȘI TACTICI DE ASIGURARE ȘI RESTABILIRE A ORDINII ȘI SECURITĂȚII PUBLICE" sunt descrise metode, tactici și tehnici noi de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă [24], [25]. Sunt descrise tactici de acțiune a structurilor de forță la asigurarea OSP în timpul manifestărilor cu caracter de masă care prevăd: dispozitivul structurilor de ordine și securitate la asigurarea OSP pe timpul manifestărilor cu caracter de masă; tactica de documentare a evenimentelor cu caracter de masă; tehnica însoțirii participanților; tehnica canalizării participanților; tehnica filtrării; tehnica interzicerii accesului; tehnica folosirii mijloacelor auto; tehnici de dirijare a mulțimii; tehnica monitorizării (supravegherii active).

Sunt descrise tactici și tehnici de restabilire a ordinii și securității publice în timpul manifestărilor cu caracter de masă care includ: Intervenția ca formă de acțiune executată gradual, cu ansamblul forțelor de OSP prin dispozitive specifice și acțiuni legale necesare, pentru restabilirea ordinii și securității publice; tehnici de avertizare și somare în timpul restabilirii securității publice privind intervenția în forță și aplicarea mijloacelor speciale; tactica percheziției persoanelor reținute participante la desfășurarea manifestațiilor cu caracter de masă; dispozitivul de restabilire a securității publice care reprezintă dispunerea în teren a forțelor și mijloacelor specializate pentru saltul ofensiv, reținerea capilor instigatori, dispersarea mulțimii; structura nouă organizatorică a Detașamentul Mobil de Intervenție. Cu amănunte este descrisă ordinea acțiunilor elementelor dispozitivului de luptă a forțelor de securitate publică, la intervenția în forță în timpul manifestărilor cu caracter de masă.

Asigurarea securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masa. În scopul asigurării eficiente a securității publice, legalității, liniștii sociale, prevenirii și combaterii acțiunilor de violență, care pot apărea în rezultatul unora acțiuni de tulburări sociale pe timpul manifestațiilor cu caracter de masă, precum și pentru protecția unor obiective sau teritorii adiacente, forțele de ordine publică aplică diferite tehnici și tactici speciale. Tehnicile și tacticile date se bazează pe procedee și măsuri de control, dirijare și protecția participanților, într-o zonă delimitată și pe trasee prestabilite [10], [16], [24]. Se realizează următoarele misiuni: blocarea și interzicerea accesului masei de manifestații într-o zonă sau direcție neautorizată, dirijarea, canalizarea și filtrarea manifestațiilor; protecția și însoțirea manifestațiilor; protecția autocoloanelor oficialilor și persoanelor. În realizarea misiunilor la asigurarea SP se utilizează dispozitive de forțe, procedee și măsuri de control pentru dirijarea și protecția participanților. Fiecare dispozitiv va fi compus din elemente tipice de acțiune la asigurarea OP [24].

Tipuri de dispozitive de acțiune la asigurarea ordinii și securității publice. Se propun următoarele dispozitive noi de acțiune la asigurarea OSP (Figura 4): de

blocare (interzicere) a accesului masei de manifestanți într-o zonă sau direcție neautorizată; de dirijare, canalizare și filtrare a manifestanților (Barajele); de protecție, însoțire și dirijare a manifestanților la întruniri publice (Cordoanele); de protecție a autocoloanelor oficialilor și persoanelor VIP (Coridoarele) [24].

Elemente tipice de acțiune la asigurarea ordinii publice. Se propun următoarele elemente tipice de acțiune la asigurarea OSP [24]: 1. *Punctul de comandă*; 2. *Agenți de legătură*; 3. *Postul de observare și patrula de OP*; 4. *Grupul de patrulare*; 5. *Grupul operativ de documentate*; 6. *Grup de specialiști în dialogări și negocieri*; 7. *Grupul de contact, blocare și interzicere a accesului*; 8. *Grup de sprijin, dirijare, filtrare și fragmentare*; 9. *Grup de protecție și însoțire*; 10. *Grup de jalonieri*; 11. *Grup de control*; 12. *Grup pirotehnic și de aplicare a mijloacelor speciale dotat cu*; 13. *Grup operativ de intervenție*; 14. *Grup anti-incendiar*; 15. *Grup de autospeciale*; 16. *Grup de escortă*; 17. *Grupul de pază*; 18. *Grup medical*; 19. *Echipaje de circulație rutieră*; 20. *Grupul de rezerva*.

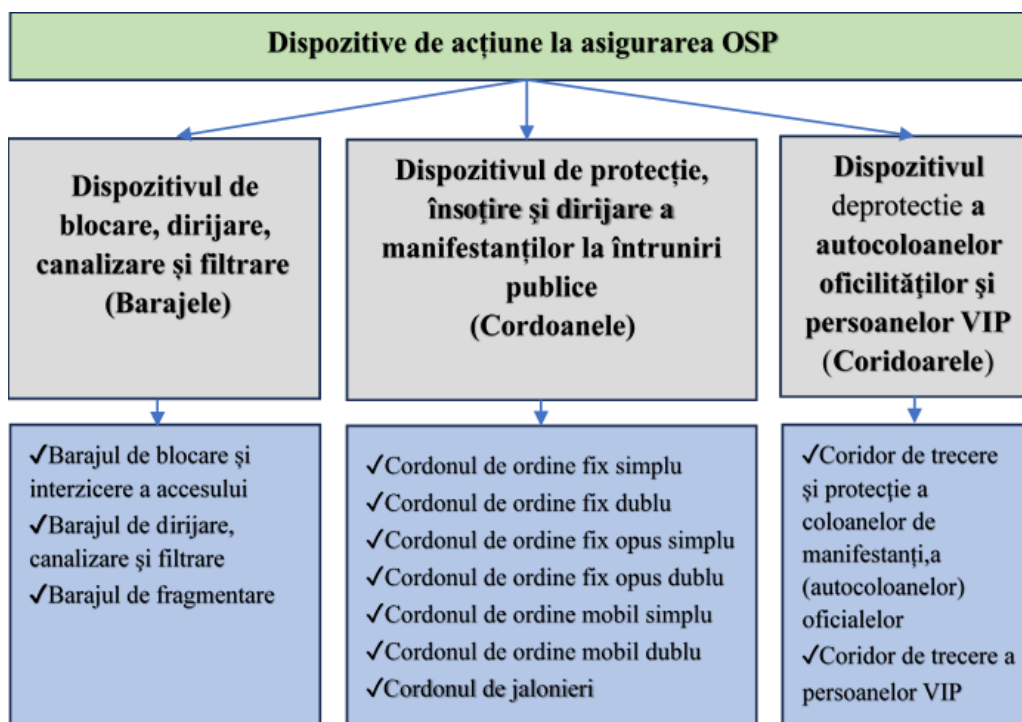

Figura 4. Dispozitive de acțiune la asigurarea OSP

Restabilirea securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă. Dispozitivele și tactici de restabilire a securității publice. Dispozitivele de restabilire a ordinii publice se utilizează în situațiile tulburării grave a OSP și se realizează în cazurile desfășurării mitingurilor, demonstrațiilor, manifestațiilor și a oricăror altor întruniri, care pot avea loc în alte locuri în afara clădirilor și oficiilor și edificiilor, în mediul urban sau rural [10], [16], [25].

Dispozitivele au ca scop: oprirea înaintării masei de manifestanți într-o zonă sau direcție neautorizată; eliberarea unor căi ferate, trasee naționale și secundare, accese importante de comunicație, artere vitale, spații și teritorii ocupate ilegal; evacuarea

dintr-o piață; dispersarea manifestațiilor. În dispozitivul de restabilire a ordinii publice se propune de a fi incluse următoarele componente (Figura 5) [25]:

1. Echipă de dialog;
2. Echipă specializată pentru monitorizarea, documentarea și obținerea datelor de interes operativ;
3. Grup de contact;
4. Grup de siguranță;
5. Grup de sprijin;
6. Grup de flancare;
7. Aliniamente (baraje și cordoane) de izolare a zonei;
8. Echipaje de circulație rutieră;
9. Punct de trecere;
10. Punct de prim ajutor medical;
11. Punct de comandă;
12. Grup de rezervă;
13. Grup de dispersare;
14. Drone de documentare, transportare și aplicare a mijloacelor speciale;
15. Grup mobil de intervenție;
16. Grup de escortă a reținuților;
17. Grup de pază a reținuților;
18. Grup de pază a tehnicii și mijloacelor de transport și blindatelor;
19. Subdiviziuni pentru paza și protecția obiectelor de importantă deosebită în stat;
20. Grup chinologic;
21. Grup de călăreți;
22. Intendent (agent de legătură);
23. Grup cu autospeciale;
24. Echipă antiincendiară și servicii pentru situații de urgență (pompieri, salvamari);
25. Transportor Amfibiu Blindat (TAB).

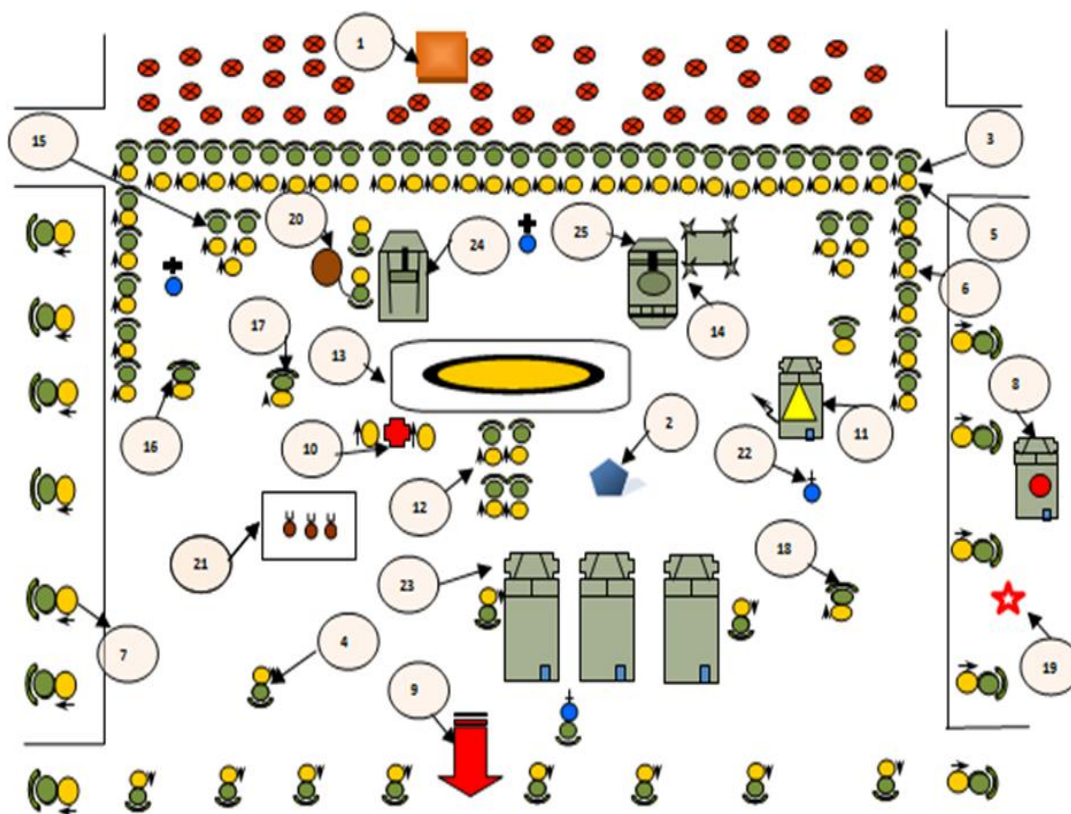

Figura 5. Dispozitivul forțelor de restabilire a ordinii publice

În Capitolul 5 "EVALUAREA EFICACITĂȚII FORȚELOR LA ASIGURAREA ȘI RESTABILIREA ORDINII ȘI SECURITĂȚII PUBLICE" este menționat că, eficacitatea forțelor de ordine și securitate publică la îndeplinirea misiunilor poate fi evaluată în baza diferitor factori cum ar fi: timpul acțiunilor forțelor, nivelul de pregătire, asigurarea materială și financiară etc. În capitolul dat sunt prezentate rezultatele evaluării eficienței forțelor de ordine și securitate publică în baza indicilor de timp.

Sunt propuse modele matematice de evaluare ale eficacității forțelor, care se bazează pe acțiunile forțelor executate pe parcursul asigurării și restabilirii ordinii și securității publice.

În Tabelul 1 sunt prezentate datele privind durata acțiunilor la asigurarea ordinii publice conform tehnicilor existente T_{Ate} și celor propuse T_{Atp} , relația între timpurile respective

$$R_A = T_{Ate}/T_{Atp} \text{ și diferența relativă de timp } D_A = (T_{Ate}-T_{Atp})/T_{Ate} \text{ [28], [29].}$$

Tabelul 1. Datele privind durata acțiunilor la asigurarea ordinii publice

Acțiunile	Durata acțiunilor conform tehnicilor existente, min	Durata acțiunilor conform tehnicilor propuse, min	R_A	D_A
Etapa 1	100	50	2,0	0,5
Etapa 2	60	35	1,71	0,42
Etapa 3	115	80	1,44	0,3
Etapa 4	80	50	1,6	0,37
Timp total în baza acțiunilor pe etape T_{AE}	355	215	1,65	0,39
Timp total al acțiunilor forțelor T_A	130	80	1,63	0,38

În Tabelul 2 sunt prezentate datele privind durata acțiunilor la restabilirea ordinii publice conform tehnicilor existente T_{Rte} și celor propuse T_{Rtp} , relația între timpurile respective

$$R_R = T_{Rte}/T_{Rtp} \text{ și diferența relativă de timp } D_R = (T_{Rte}-T_{Rtp})/T_{Rte} \text{ [28], [29].}$$

Tabelul 2. Datele privind durata acțiunilor la restabilirea ordinii publice

Acțiunile	Durata acțiunii conform tehnicilor existente, min	Durata acțiunii conform tehnicilor propuse, min	R_R	D_R
Etapa 1	220	160	1,37	0,27
Etapa 2	80	50	1,6	0,37
Etapa 3	95	70	1,36	0,26
Timp total în baza acțiunilor pe etape T_{RE}	395	280	1,41	0,29
Timp total al acțiunilor forțelor T_R	240	160	1,5	0,33

În Figura 6 sunt prezentate datele privind relația timpurilor acțiunilor la asigurarea și restabilirea ordinii publice în baza tehnicilor existente și propuse [29].

Rezultatele modelării matematice prezentate în Tabelele 1, 2 și în Figura 6 demonstrează următoarele:

1. Timpul acțiunilor forțelor la asigurarea OSP pentru situații excepționale este mai mare de cât celor standard de 2,68 ori în cazul aplicării tehnicilor propuse și de 2,73 ori conform tehnicilor existente;

2. Timpul total al acțiunilor forțelor la asigurarea OSP este mai mic cu 38% în cazul aplicării tehnicilor propuse în comparație cu cele existente [28], [29];

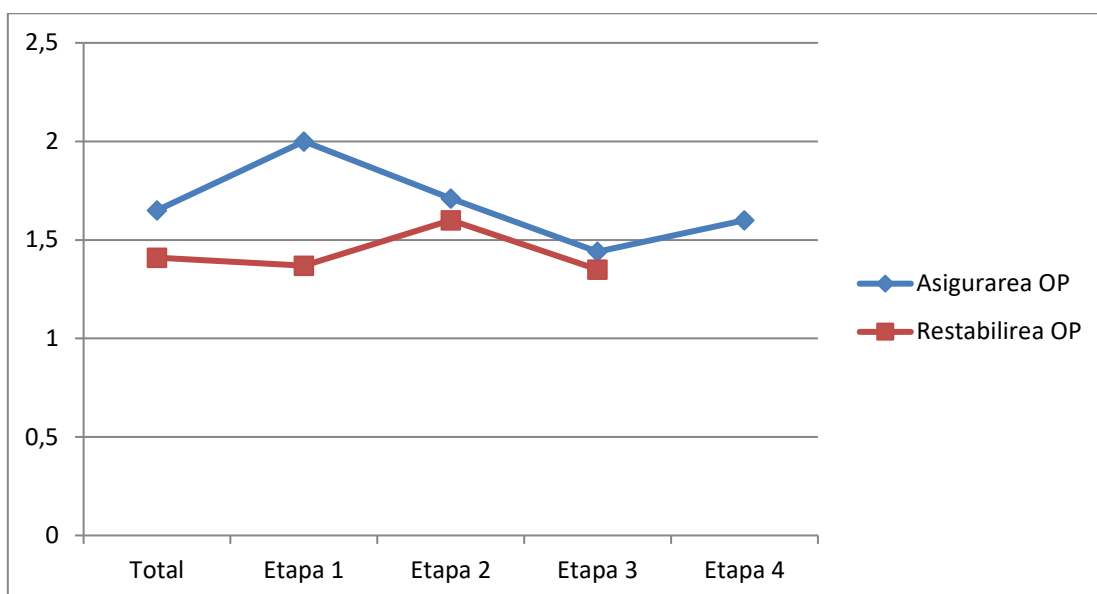

Figura 6. Relația timpurilor acțiunilor la asigurarea și restabilirea ordinii publice în baza tehnicilor existente și propuse

3. Timpul acțiunilor forțelor la restabilirea OSP pentru situații excepționale este mai mare decât celor standard de 1,63 ori conform tehnicilor existente și de 1,75 ori – în cazul aplicării tehnicilor propuse;

4. Timpul total al acțiunilor forțelor la restabilirea OSP este mai mic cu 29% în cazul excepțional și aplicării tehnicilor propuse în comparație cu cele existente [28], [29];

5. Timpul total al acțiunilor forțelor la restabilirea OSP este mai mic cu 33% în cazul standard și aplicării tehnicilor propuse în comparație cu cele existente.

A fost efectuată cercetarea comparativă a eficienței sistemului propus de asigurare a ordinii și securității publice [28], [29]. Datele prezentate în Tabelul 3 demonstrează următoarele.

Tabelul 3. Datele privind analiza comparativă a sistemelor de OSP

Nr. d/o	Indicii	Sistemul existent de OSP	Sistemul propus de OSP
1.	Existența unui sistem de ordine și securitate publică unitar pe timp de criză	Nu	Da
2.	Capacitate organizatorică și funcțională	Scăzută	Înaltă
3.	Lipsa de suprapuneri și dublări de competențe	Nu	Da
4.	Coordonare operativă a tuturor forțelor de ordine și securitate publică	Nu	Da
5.	Repartizarea eficientă și rațională a resurselor umane, economico-financiare și de reacție	Nu	Da
6.	Complinire și interoperabilitate între forțele de OSP	Scăzută	Înaltă
7.	Prezență, prevenire, implicare operativă și reacție rapidă	Scăzută	Înaltă
8.	Resursele umane, materiale și financiare	Înalte	Scăzute
9.	Nivele de acțiuni tactice	Scăzute	Înalte
10.	Timpul realizării operațiunilor de OSP	Înalte	Scăzute

Sistemul propus de OSP dispune de un subsistem de conducere unitar, de un management eficient, de o coordonare operativă a tuturor forțelor de ordine și securitate publică pe timpul situațiilor de crize, care va organiza și va repartiza eficient și rațional resursele umane și economico-financiare îndreptate spre îndeplinirea calitativă a misiunilor principale și acordarea serviciilor de calitate a ordinii și securității publice. Actele normative de specialitate nu vor conține suprapuneri și dublări de competențe.

Cele menționate duc la o capacitate sporită organizatorică și funcțională de complinire și interoperabilitate între forțele de ordine și securitate publică. De asemenea, cele nominalizate contribuie și la nivelul sporit de acțiuni tactice.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii generale

Lucrarea este destinată perfecționării sistemului de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice în timp manifestațiilor cu caracter de masă.

În baza cercetărilor științifice au fost obținute următoarele rezultate:

1. Sunt sistematizate provocările, amenințările și riscurile de ordin intern și extern, de origine politică și socială, care impun diferite pericole la adresa ordinii și securității publice, ce a permis elaborarea bazei conceptuale privind dezvoltarea sistemului de securitate publică (comp. 1.4) [21, p.265-271].

2. Au fost descrise și analizate condițiile de organizare a manifestațiilor publice. Este dată clasificarea și caracteristica manifestațiilor publice cu caracter de masă reieșind din nivelul de organizare, scopuri, gradul de pericolozitate, posibilitatea provocărilor de violență, ce permite de a identifica din timp numărul aproximativ și categoriile participanților, modul de declanșare, natura revindicărilor, scopurile urmărite, asigurarea materială și financiară, tipul și numărul mijloacelor de transport utilizate, precum și de a aprecia gradul de risc al manifestațiilor (comp. 2.1) [27, p.179-190].

3. Este determinată evoluția încălcărilor de grup a ordinii publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă, sunt descrise condițiile de apariție și tensionare a situațiilor de conflict, etapele de trecere din manifestații pașnice în cele de violență, condițiile în care mulțimea agresivă trece la acțiuni, factori care vor permite reprezentanților organelor de drept planificarea operativă a măsurilor necesare, tacticilor și tehnicilor, resurselor materiale și umane în vederea ameliorării situațiilor de criză (comp. 2.2) [28, p. 375-368].

4. Sunt propuse metode noi de ameliorare a situațiilor de criză, formulate principiile privind acțiunile forțelor la asigurarea și restabilirea securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă, care vor permite soluționarea eficientă a situațiilor de criză cu respectarea condițiilor legale de utilizare a forței fizice și mijloacelor speciale (comp. 2.3) [23, p. 326- 331].

5. Este elaborată arhitectura nouă a sistemului de securitate publică, sunt determinate misiunile forțelor la menținerea, asigurarea și restabilirea OSP pe timp de pace, starea de urgență și asediu, ce va permite sporirea nivelului de eficacitate operativă (compartimentul 3.2, 3.3) [20, p.308-316].

6. Sunt elaborate tactici și tehnici de asigurare și restabilire a OSP în timpul manifestărilor cu caracter de masă, care prevăd dispozitive speciale și metode de acțiune ce vor permite forțelor de OSP să acționeze mai eficient în timpul îndeplinirii misiunilor de serviciu (comp. 4.1, 4.2, [24, p. 179-196], [25, p. 120-131].

7. Este efectuată evaluarea eficacității forțelor în timp la asigurarea și restabilirea OSP, care permite aprecierea calității nivelului operațional al forțelor de ordine. Sunt propuși indicii de timp pentru acțiunile forțelor în situații standard și pe stare de criză. Sunt elaborate modele matematice pentru evaluarea timpului acțiunilor forțelor la asigurarea și restabilirea OSP, care vor permite ridicarea nivelului operațional al forțelor la asigurarea și restabilirea OSP (comp. 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6) [28, p. 357-362], [29, p. 202-215].

8. În rezultatul cercetărilor efectuate s-a obținut confirmarea ipotezei de cercetare a tezei.

Recomandări și propuneri

În baza rezultatelor științifice obținute se sugerează următoarele recomandări și propuneri privind dezvoltarea și modernizarea sistemului de securitate publică la asigurarea și restabilirea OSP în timpul manifestațiilor cu caracter de masă:

1. Conducerea domeniului de securitate și ordine publică la nivel strategic să se realizeze de către Parlament și Președintele Republicii Moldova, prin Consiliul Suprem de Securitate a Țării. Pentru problemele cu factori majori de risc, se va apela la Serviciul de Informații și Securitate, precum și Guvern, prin MAI și alte instituții care au în subordine categorii de forțe de OSP [20, p.308-316].

2. În cadrul tuturor instituțiilor de stat abilitate cu drepturi și obligații de asigurare și restabilire a securității publice de a crea centre operaționale de coordonare, ce va permite gestionarea eficientă a acțiunilor operative a forțelor de ordine și securitate publică [26, p.211-224].

3. De introdus în arhitectura sistemului de OSP subdiviziuni de *forțe de excepție* ca efective complementare, subordonate pe timp de criză direct Ministerului Afacerilor Interne, formate din: „Fulger”- Ministerului Afacerilor Interne; „Scorpion”- Carabinieri; „Pantera”- Ministerul Justiției, alte forțe speciale, prevăzute de lege care vor contribui la asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice conform legislației în vigoare pentru forțele vizate [20, p.308-316].

4. De a include în forțele complementare de OSP forțe ale Ministerului Apărării, Ministerului Justiției (ANP - Administra Națională a Penitenciarilor), Serviciului Fiscal de Stat, serviciilor de urgență ale Ministerului Sănătății și Ministerului Muncii și Protecției Sociale, serviciilor și formațiunilor civile de pompieri, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Serviciului Sanitar Veterinar, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, ale altor categorii de forțe care pot contribui la asigurarea OSP, conform prevederilor legale pentru forțele vizate [20, p.308-316].

5. De a revizui Legea nr. 26-XVI din 22.02.2008 [9] privind întrunirile. Legea respectivă prevede mai multe drepturi în favoarea manifestațiilor, însă în unele cazuri defavorizează și dezechilibrează proporționalitatea de forțe, limitează implicarea acțiunilor de asigurare și restabilire a ordinii publice de către organele de drept. Legea nr. 26-XVI din 22.02.2008 [9] privind întrunirile, prevede exclusiv

noțiuni generale despre asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice în timpul manifestațiilor publice, sistarea manifestațiilor și dispersarea lor forțată, și nu conține reglementări concrete privind limitele stricte ale acțiunilor organizatorilor manifestației și manifestațiilor în scopul de a nu admite tulburări grave a ordinii și securității publice și dispersării forțate. Nu sunt specificate măsurile întreprise de forțelor de OSP în cazul în care acțiunile manifestațiilor ies de sub controlul reprezentanților administrației publice și forțelor de OSP, dar decizia instanței de judecată lipsește sau reprezentanții administrației publice nu solicită intervenția forțelor de OSP [27, p.179-190].

Pentru a echilibra proporționalitatea acțiunilor, în legea respectivă se recomandă de a stabili limitele concrete de acțiune a organizatorilor manifestațiilor și a participanților la ele, precum și de a stabili concret circumstanțele și reperatele din ce moment anume forțele de ordine intervin în forță atunci când situația operativă iese de sub controlul reprezentanților administrației publice și forțelor de OSP, însoțite de grave încălcări a legislației și pagube materiale, dar decizia instanței de judecată încă nu este formulată și reprezentanții administrației publice nu solicită intervenția în forță. Rezonabil ar fi ca deciziile luate de către responsabilii autorităților administrative locale referitor la permiterea desfășurării manifestațiilor de amploare pe teritoriul lor, în afară de Ministerului Afacerilor Interne, care este anunțat anterior, să fie coordonate și cu reprezentanții responsabili pe domeniul securității publice din cadrul Consiliului Suprem de Securitate [27, p.179-190].

6. În scopul consolidării forțelor comune de OSP și soluționării eficiente a situațiilor pe timp de criză, Inspectoratul General de Carabinieri să fie integrat în sistemul de securitate publică comun al forțelor de ordine publică al MAI, sub o conducere unică doar la capitolul restabilirii OSP, cu păstrarea statutului juridic de militari ai FARM, însă să rămână ca forță principală responsabilă de gestionarea misiunilor de restabilire a OSP. În celelalte activități și misiuni de OSP, Inspectoratul General de Carabinieri să acționeze conform Legii nr. 219 din 2018 [8].

7. Se sugerează completarea competențelor IGC cu atribuții privind situațiile de urgență pe timpul stării de normalitate și pentru participarea în cazuri de crize la înlăturarea sau limitarea efectelor situațiilor excepționale de diferite categorii.

8. În scopul perfecționării activităților desfășurate de Direcțiile Regionale de Carabinieri (DRC) a IGC și acordării unor servicii de OSP calitative se propune constituirea a 5 companii mobile de intervenție pe o rază de cel puțin 50 km de la punctul de dislocare.

9. Se recomandă ca paza obiectivelor de importanță majoră în stat, pe timp de criză cu tulburări grave de securitate publică și stări excepționale să fie efectuată de către forțe mixte, formate din rândurile organelor de drept și Forțelor Armate ale Republicii Moldova, conform prevederilor legale pentru astfel de situații [21, p.265-271].

BIBLIOGRAFIE

1. BEȘLEAGA, Gr., GUȚULEAC, V. Asigurarea securității publice în timpul tulburărilor și dezordinilor de masă, Chișinău, Academia „Stefan cel Mare”, 1998, 240p.
2. BOLOGAN, Angela. Asigurarea securității și ordinii publice cu caracter de masă: Aspecte juridico-tactice (revista științifico-practică și informații de drept, 1-3/2015, p.5-9).
3. CRUDU, Sergiu. Intervenția forțelor de ordine în asigurarea ordinii și securității publice, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în timpul desfășurării manifestărilor cu caracter de masă. În materialele conferinței științifico-practice internaționale, 28-29 ianuarie 2010, p.206-214).
4. CEBOTARU, Mihail. Lacunele admise de către forțele de ordine la 7 aprilie 2009, în timpul manifestărilor cu caracter de masă. În materialele conferinței științifico-practice din 31 mai 2017.
5. Ghid de bune practici privind metodele de intervenție în cadrul manifestărilor publice. Programul operațional comun România – Republica Moldova 2014-2020, februarie 2022. www.ro-md.net.
6. Ghid de bune practici privind metodele de intervenție în cadrul evenimentelor publice transfrontaliere, elaborat și publicat cu suportul UE în cadrul Programului operațional Comun România-Republica Moldova 2014 – 2020, cod. EMS: 2SOFT\4.3\15, 2022. www.carabinier.gov.md
7. Legea nr.320 din 27-10-2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. Publicat: 01-03-2013 în Monitorul Oficial Nr. 42-47 art. 145.
8. Legea nr. 219 din 08.11.2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri.
9. Legea nr. 26-XVI din 22.02.2008 privind întrunirile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 80, art. 261).
10. Ministerul Afacerilor Interne al RM, Ordinul nr. 515 din 08.12.2021, Cu privire la aprobarea instrucțiunii privind organizarea și executarea activităților de menținere asigurare și restabilire a ordinii publice, Chișinău, 2021.
11. Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025, prezentat către aprobare Guvernului 21 decembrie 2022.
12. Raport de activitate al Inspectoratul General de Carabinieri pentru anul 2020. <https://carabinier.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Nota%20IGC%20-2020s.pdf>
13. Raport privind analiza funcțională a IGC, Chișinău, 2019.
14. Raport privind activitatea Poliției, 34/4223 acțiuni 04.05.2023, Chișinău 2023, p.10.
15. Raport independent, Guvernarea sectorului de securitate în Moldova, PISA, DCAF, Chișinău. 2024.
16. Strategia Națională de ordine și securitate publică pentru anii 2017-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.354 din 31.05.2017.
17. Strategiei de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (484/MAI/2022).
18. Strategia Națională de dezvoltare ”Moldova Europeană 2030”, aprobat de Parlamentul Republicii Moldova, 17 noiembrie 2022.
19. Strategia Națională de apărare pentru anii 2018-2022. Publicat: 03-08-2018 în Monitorul Oficial Nr. 285-294 art. 441.

Lista publicațiilor la tema tezei

20. TALMACI, Valentin. „Conceptul și arhitectura sistemului de asigurare a ordinii și securității publice în timpul manifestărilor cu caracter de masă”, în materialele Conferinței științifice cu participare internațională, „Dezvoltarea Armatei Naționale în Contextul Reformelor Democratice”, 24.02.2022, AMFA, „Alexandru cel Bun”, Chișinău, RM, 2022, p. 308-316.
21. TALMACI, Valentin. Ordinea și securitatea publică: provocări și amenințări în context național și regional, în materialele Conferinței științifice cu participare internațională „Dezvoltarea Armatei Naționale în Contextul Reformelor Democratice”, Chișinău, RM, 24.02.2022, AMFA, „Alexandru cel Bun”, Chișinău, RM, 2022, p. 265-271.
22. TALMACI, Valentin. „Evoluția încălcărilor de grup ale ordinii publice în timpul manifestațiilor și metodele de ameliorare a situațiilor de criză”. Anale Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, nr.16, Chișinău, 2023, p.368-375, ISSN1857-0976.
23. TALMACI, Valentin. „Group violations of public order: methods and procedures for ameliorating crisis situations”, în materialele Conferinței științifice internaționale „Defense resource management in the 21 century”, Brașov, România, 27-28.10. 2022, p. 326-331.
24. TALMACI, Valentin. PERJU, Veaceslav. „Asigurarea ordinii publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă”, în materialele Conferinței științifice internaționale „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, Chișinău, 25 mai 2023, AMFA. Chișinău, 2024, p. 179-196.
25. TALMACI, Valentin. „Restabilirea ordinii publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă”, Revista științifică „Legea și Viața”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, nr. 3(379), Chișinău, 2024, p.120-131.
26. TALMACI, Valentin. „Perfecționarea și reorganizarea structurală a sistemului de ordine publică”, în materialele Conferinței științifice internaționale „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, Chișinău, 25 mai 2023, AMFA. Chișinău, RM, 2024, p. 211-224.
27. TALMACI, Valentin. „Clasificarea și organizarea manifestațiilor publice”. Anale Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, nr. 19, Chișinău, 2024, p. 179-190, ISSN 1857-0976.
28. TALMACI, Valentin, PERJU, Veaceslav. „Evaluarea eficacității forțelor la asigurarea și restabilirea securității publice”, în materialele Conferinței științifice internaționale „Prevenirea și combaterea criminalității – probleme, soluții și perspective”, 25 aprilie 2024, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI RM, „Legea și Viața”, ediție specială, Chișinău, 2024, pag. 357-362.
29. TALMACI, Valentin. The evolution of the effectiveness of the forces to ensure and restore public and security in the context of sports events. The Annals of the “Ștefan cel Mare” University of Suceava. Physical Education and Sport Section. The Science and Art of Movement eISSN 2601 - 341X, ISSN 1844-9131, p. 202-215.
30. TALMACI, Valentin. „Situația actuală în domeniul sistemului de securitate și ordine publică”. În Revista teoretico-științifică „Știința Culturii Fizice” (categoria B), nr.41/1, Chișinău, 2023, www.scf.usefs.md, p.48-53.

ADNOTARE

TALMACI Valentin „Asigurarea și restabilirea securității în timpul manifestațiilor cu caracter de masă”, teză de doctor în Științe ale securității, Chișinău 2025.

Structura tezei: adnotări, listele tabelelor și figurilor, abrevieri, definiții, introducere, cinci capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 165 de titluri, 142 de pagini de text de bază. Rezultatele tezei au fost expuse în 11 articole științifice, dintre care 5 în reviste de specialitate din Republica Moldova și România, și 6 în materialele conferințelor științifice internaționale.

Cuvinte-cheie: sistem, asigurare, restabilire, securitate, ordine publică, manifestație.

Scopul lucrării: elaborarea metodologiei privind sporirea eficienței sistemului de ordine și securitate publică în timpul manifestațiilor cu caracter de masă.

Obiectivele cercetării: determinarea evoluției încălcărilor de grup a ordinii publice; elaborarea metodelor de ameliorare a situațiilor de criză; elaborarea conceptului și arhitecturii sistemului de securitate publică; elaborarea dispozitivelor, metodelor și tacticilor de acțiune a forțelor la asigurarea și restabilirea securității publice; elaborarea metodologiei de evaluare a eficacității forțelor în timp la îndeplinirea misiunilor de securitate publică.

Noutatea și originalitatea științifică: Sunt sistematizate riscurile, provocările și amenințările la adresa securității publice. Este determinată evoluția încălcărilor de grup a ordinii publice. Sunt elaborate metode privind ameliorarea situațiilor de criză, conceptul și arhitectura sistemului de ordine și securitate publică. Sunt propuse dispozitive, metode și tactici de acțiune a forțelor de ordine la asigurarea și restabilirea securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă. Este elaborată metodologia de evaluare a eficacității forțelor în timp la îndeplinirea misiunilor de securitate publică.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea problemei științifice importante: constau în elaborarea bazelor teoretice privind dezvoltarea sistemului de ordine și securitate publică în scopul sporirii eficienței și operativității forțelor în timpul manifestațiilor cu caracter de masă.

Semnificația teoretică: constă în dezvoltarea teoretică a domeniului de asigurare și restabilire a securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă.

Valoarea aplicativă a lucrării: rezultatele științifice permit dezvoltarea sistemului de securitate publică în scopul asigurării și restabilirii eficiente a securității publice în timpul manifestațiilor cu caracter de masă.

Implementarea rezultatelor științifice: rezultatele cercetării științifice sunt implementate în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

АННОТАЦИЯ

ТАЛМАЧ Валентин «Обеспечение и восстановление общественной безопасности во время массовых демонстраций», докторская диссертация в области безопасности, Кишинау, 2025.

Структура диссертации: аннотации, списки таблиц и рисунков, сокращения, определения, введение, пять глав, общие выводы и рекомендации, библиография из 165 наименований, 142 страниц основного текста. Результаты диссертации представлены в 11 научных статьях, из них 5 в специализированных журналах в Республике Молдова и Румынии и 6 в материалах международных научных конференций.

Ключевые слова: система, обеспечение, восстановление, безопасность, общественный порядок, демонстрация.

Цель работы: Разработка методологии относительно повышения эффективности системы общественного порядка и безопасности во время массовых демонстраций.

Задачи исследования: определение эволюции групповых нарушений общественного порядка; разработка методов улучшения кризисных ситуаций, концепции и архитектуры системы общественной безопасности; разработка средств, методов и тактик действий сил по обеспечению и восстановлению общественной безопасности. Разработана методология оценки эффективности сил с течением времени при выполнении миссий по обеспечению общественной безопасности.

Научная новизна и оригинальность: Систематизированы риски, вызовы и угрозы общественной безопасности. Определена эволюция групповых нарушений общественного порядка. Разработаны методы улучшения кризисных ситуаций. Разработана концепция и архитектура системы общественного порядка и безопасности. Разработаны средства, методы и тактики действий сил по обеспечению и восстановлению общественной безопасности во время массовых демонстраций. Разработаны методология оценки эффективности сил при выполнении задач по обеспечению общественной безопасности.

Полученные результаты, способствующие решению важной научной проблемы: заключаются в разработке теоретических основ системы общественного порядка и безопасности с целью повышения эффективности и результативности сил во время массовых демонстраций.

Теоретическая значимость: состоит в разработке теоретических основ в области обеспечения и восстановления общественной безопасности во время массовых демонстраций.

Прикладная ценность работы: научные результаты позволяют совершенствовать систему общественной безопасности с целью эффективного обеспечения и восстановления общественной безопасности во время массовых мероприятий.

Внедрение научных результатов: результаты научных исследований внедрены в Генеральный Инспекторат Карабинеров Министерства Внутренних Дел Республики Молдова.

ANNOTATION

TALMACI Valentin „Assurance and restoring the security during demonstrations with mass character”, doctoral thesis in Security sciences, Chisinau, 2025.

Structure of the thesis: annotations, lists of tables and figures, abbreviations, definitions, introduction, five chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 165 titles, 142 pages of basic text. The results of the thesis were presented in 11 scientific articles, of which 5 in specialized journals from the Republic of Moldova and Romania and 6 in the materials of international scientific conferences.

Keywords: system, assurance, restoration, security, public order, demonstration.

The purpose of the work: elaboration of the methodology regarding increasing the efficiency of the public order and security system during the mass demonstrations.

Research objectives: determining the evolution of group violations of public order; developing of the methods to improve crisis situations, of the concept and architecture of the public security system; the elaboration of the devices, methods and action tactics of the forces to ensure and restore public security; the development of the methodology, the assessment of the effectiveness of the forces over time in the performance of public security missions.

Scientific novelty and originality: Risks, challenges and threats to public security are systematized. The evolution of group violations of public order is determined. The methods for improving crisis situations are developed. The concept and architecture of the public order and security system is elaborated. Devices, methods and action tactics of the forces are developed to ensure and restore public security during mass demonstrations. The methodology for evaluating the effectiveness of the forces over time in the performance of public security missions is being developed.

The results obtained, which contribute to the solution of the important scientific problem: consist in the elaboration of the theoretical bases regarding the development of the public order and security system in order to increase the efficiency and effectiveness of the forces during mass demonstrations.

The theoretical significance: consists in the development of the theoretical basis in the field of ensuring and restoring the public security during mass demonstrations.

The applicative value of the work: the scientific results allow the development of the public security system in order to ensure and restore the efficiency of public security during mass events.

Implementation of scientific results: the results of the scientific research are implemented within the General Carabinieri Inspectorate of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova.

TALMACI VALENTIN

**ASIGURAREA ȘI RESTABILIREA SECURITĂȚII ÎN TIMPUL
MANIFESTAȚIILOR CU CARACTER DE MASĂ**

SPECIALITATEA 582.01. SECURITATE ȘI APĂRARE

Rezumat al tezei de doctor în Științe ale securității

Aprobat spre tipar: 18.02.2025

Hârtie ofset. Tipar digital

Coli de tipar: 2,4

Formatul hârtiei: A4

Tiraj: 50 ex.

Comanda nr. 16

Tipografia PRINT-CARO
m. Chisinău, str. Columna, 170
printcaro@gmail.com
tel. 069124696